

STANOWISKO 4 – JANÓW PODLASKI

Łukasz ZBUCKI

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II, Wydział Nauk Ekonomicznych i Technicznych,
ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska
e-mail: l.zbucki.dydaktyka@pswbp.pl

Janów Podlaski jest jedną z najciekawszych turystycznie miejscowości Południowego Podlasia. Położony jest na Równinie Łukowskiej i Podlaskim Przełomie Bugu (Kondracki 1978) nad rzeką Czyżówką w pobliżu jej ujścia do rzeki Bug.

Pierwsze wzmianki historyczne o Janowie Podlaskim pochodzą z 1423 r. kiedy to funkcjonował jako wieś Porchów. W roku 1465 przeniesiono tutaj siedzibę biskupów łuckich, miejscowości nadano prawa miejskie i zmieniono jej nazwę na Janów Biskupi. Do roku 1796 miejscowość była siedzibą biskupów łuckich, a w latach 1818-1867 stolicą diecezji janowskiej. W roku 1946 Janów Podlaski utracił prawa miejskie. Obecnie miejscowość zamieszkuje około 2 700 osób.



Fig. 1. Kościół pw. św. Trójcy (fot. Ł. Zbucki)



Fig. 2. Dom Ryttów (fot. Ł. Zbucki)

O dawnej świetności Janowa Podlaskiego świadczą jego zabytki. Do najciekawszych należą:

- barokowy zespół pokatedralny, do którego należą: kościół pw. św. Trójcy (fig. 1) z lat 1714-1735 wraz z dzwonnica (1745 r.), plebanią (1898 r.) oraz budynkami dawnego seminarium duchownego (1745 r.), obecnie znajduje się tu szkoła ponadgimnazjalna. W krypcie kolegiaty pochowani są biskupi, w tym wybitny pisarz bp Adam Naruszewicz (zm. w 1796 r. w Janowie Biskupim),
- na wschód od rynku znajduje się poddominikański kościół rektoralny pw. św. Jana Chrzciciela (1790-1801) wraz z bramą dzwonnicy w stylu bizantyjskim
- dawny zamek biskupi, obecnie przebudowywany na Hotel Zamek Biskupi, wraz z parkiem w stylu angielskim, tutaj znajduje się tzw. Grota Naruszewicza z 1790 r.
- dom Ryttów (1793 r, fig. 2) znajduje się w nim Galeria Autorska malarza Macieja Falkiewicza,
- kramy i jatki wzniesione w końcu XVIII w. lub w pierwszej połowie XIX w. o cechach uproszczonego klasycyzmu, przekształcone, położone na rynku.

W Janowie Podlaskim znajdują się najstarsze w Polsce dystrybutory paliwa, prawdopodobnie z 1928 roku (Zubowicz i in. 2008).

Stadnina Koni w Janowie Podlaskim

Około 2 km od centrum Janowa Podlaskiego, w dolinie rzeki Bug wśród nadbużańskich łąk, położona jest najstarsza i najbardziej znana w Polsce stadnina koni. Została założona w 1817 r. Znajduje się ona na terenie dawnego folwarku biskupiego Wygoda. Stadnina słynie głównie z hodowli koni czystej krwi arabskiej. Wychodowane tutaj konie należą do najlepszych na świecie. Sprzedawane były nawet za kwotę ponad miliona dolarów. Od 1970 r. odbywa się tutaj najważniejsza na świecie aukcja koni czystej krwi arabskiej. Aukcję poprzedza Polski Narodowy Pokaz Koni Arabskich Czystej Krwi. Równie znakomite są wychodowane tutaj konie angloarabskie.



Fig. 3. Stajnia Zegarowa (fot. Ł. Zbucki)



Fig. 4. Konie arabskie w Janowie Podlaskim (fot. Ł. Zbucki)

Znaczna część terenu Stadniny objęta jest ochroną konserwatorską. Do najciekawszych obiektów należą: Stajnia Zegarowa z 1841 r. (fig. 3.) wg projektu Henryka Marconiego i Stajnia Czołowa z 1885 r. wykonana wg projektu rosyjskiego architekta Pawła Suzora. Przy bramie Stadniny swój początek bierze ścieżka przyrodnicza „Nadbużańskie Łęgi”